

BERLYN, den 10. October.

De koning heeft den 17. Augustus de volgende kabinets-order uitgevaardigd:

Ik verneem, dat in de provincien van den Rijn en Westfalen de katholieke geestelijken ten onrechte van de ondertrouwen van verschillende belijdenissen de belofte vorderen, dat zij, zonder onderscheid van geslacht, de kinderen, met hun huwelijk te spruiten, in de katholieke godsdienst zullen opvoeden, en dat zij zonder deze voorwaarde de inzegening niet willen verleen. De katholieke geestelijken hebben geen meer recht, om deze belofte te vorderen, dan de Evangelische geestelijken in het tegenovergestelde geval. In de oostelijke provincien schrijft de wet voor, dat, bij gemengde huwelijken, de kinderen, zonder onderscheid van kunne, in de geloofbelijdenis van den vader zullen opgevoed worden. Daar zijn in die provincien gemengde huwelijken, dezelve worden door de katolieke geestelijken ingezegend, en er is geene reden, welke het invoeren dezer wet ook in de westelijke provincien zoude beletten. Derhalve beveel ik, dat in de provincien van den Rijn en Westfalen de verklaring van den 21. November 1803 gevolgd, en met deze order in het bulletin der wetten geplaatst zal worden. De sedert door de ondertrouwen te dien opzigt aangevane verbindtenissen, moeten als vervallen beschouwd worden.

Verklaring van den 21. November 1803.

Z. M. de koning van Pruisen in aanmerking nemende, dat de bepalingen van titel 2. § 76, van het algemeen burgerlijk wetboek, volgens welke, in gemengde huwelijken, de zoons tot hun 14 jaar in de godsdienst van hunnen vader, en de dochters in die van hare moeder moeten opgevoed worden, slechts dienen, om het verschil van godsdienst in de familien te vereeuwigen, en om geschillen te doen ontstaan, die dikwijls, tot groot nadeel van hare leden, de onderlinge eendragt verstoren; — zoo beveelt Z. M. bij deze, dat de kinderen sedert in de godsdienst van hunnen vader zullen opgevoed worden, en geene der gebuuden den anderen, door overeenkomsten, zal kunnen verplichten, om van deze wettelijke bepalingen af te wijken.

LIVORNO, den 28. September.

Eergisteren liep een schip uit Tripoli hier binnen en zettende de manschap van een Romeinsch schip aan land, dat door de Tripolitanen is opgebracht geworden. Deze zeeroovers hebben reeds vier of vijf andere Romeinsche schepen genomen.

Volgens de laatste berigten uit Konstantinopel, heeft *Abraham Pacha* zijne rugwaartsche beweging tegen Tripolitza voortgezet, en is hij naar Nisi, volgens anderen naar Navarino, teruggekeerd. Of hij de verwachte versterking uit Egijpte bekomen zal, nadat er op Candia een geduchte opstand is uitgebroken, daaraan wordt getwijfeld. De Grieken aldaar hebben eenige sterkten veroverd en schijnen op grooten aanhang te rekenen.

Berigten uit Smirna van den 6. September melden, dat de bekende *Townshend Washington* aldaar uit Napoli di Romania is aangekomen. Men zegt, dat hij door den bevelhebber van het Noord-Amerikaansche eskader over zijn gedrag is berispt geworden. De generaal *Roche* werd mede te Smirna verwacht.

PARYS, den 10. October.

Zijne Maj. de koning van Pruisen vertrekt morgen weder naar zijne Staten.

Van wege onze regering zijn aan het Spaansche hof voordragen gedaan, met betrekking tot Amerika en het voormalig Spaansche gedeelte van St. Domingo. Men wilde, dat Spanje de onafhankelijkheid van hare voormalige kolonien erkende, op dergelijke wijze, als Frankrijk het voormalig Fransche gedeelte van St. Domingo. Dan, hoezeer Spanje schier geen voet gronds in de nieuwe Amerikaansche Staten meer bezit en volstrekt geene middelen heeft om dezelve op nieuw te onderwerpen, wil men echter van eene volstrekte onafhankelijkheid dier Staten nog niet hooren; maar wil hun wel, tegen uitkeering van onnoemelijk groote sommen, een eigen bestuur laten, onder de opperheerschappij van Spanje. Bij deze beschouwing van het kabinet van Madrid, laat zich tegenwoordig in deze zaak niets doen. Evenwel houdt men dezelve hier geenszins voor geheel verloren; want men is overtuigd, dat de drang der omstandigheden koning *Ferdinand* en zijne vertrouwde raadslieden wel tot andere denkbeelden zal brengen. Het is eene eigenschap van het Spaansche hof, dat hetzelfde gewoonlijk de gedaan wordende voordragen aanvankelijk verwerpt; dat, wanneer dezelve naderhand weder ter bane komen, hetzelfde daarin wijzigingen voorstelt, en wanneer deze geen ingang vinden, ze onveranderd aanneemt. Verscheidene nieuwe voorvallen hebben de juistheid van deze opmerking bewezen.

Onder den titel: »Frankrijk en Spanje in 1825,» is door eenen staf-officier, die den oorlog in Spanje met de oude armee heeft bijgewoond, een klein maar belangrijk werk, over de geschiedenis van het

schiereiland sedert 1814, uitgegeven. De schrijver tracht in de eerste plaats te bewijzen, dat de revolutie van 1820 haren oorsprong ontleend heeft uit de openbare meening der Spanjaarden. Deze revolutie, zegt hij, was het onmiddelijk gevolg van het sehenden der in 1814, ten tijde van de eerste herstelling, gedane belofte, de opstand op het eiland Leon had dezelve niet bewerkt, maar enkel gelegenheid gegeven, om uit te bersten, en zij zou nooit tot stand gekomen zijn, indien de nationale geestdrift de grondslagen der monarchie niet had begunstigd. Zonder te onderzoeken, of de Cortes van 1820 het doel waren te buitengaan, meent de schrijver te mogen vaststellen, dat de Spaansche natie eene zekere constitutie, een verlegenwoordigend stelsel wenschte, en dat deze wensch maar alleen tegenstanders had gevonden in die klasse, welke bij de heerschappij der willekeur hare rekening vond en geene vrijheid verlangde, die haar offers koste. Deze factie zocht te gelijker tijd het Fransche ministerie te overtuigen, dat de Cortes eene te republikeinsche neiging hadden en den wil des konings te weinig opvolgden. Er werd tot eenen oorlog besloten, welke kort en roemrijk was; dat het echter geenszins het doel was, van den Franschen opperbevelhebber, om door de omverwerping van de regering der cortes, op de vrijheid des lands inbreuk te maken, getuigen de ordonnantien van Andujar en Puerto Sancta Maria. Dit lag echter niet in het plan van den aanhang der monniken; deze hebben door hunne werktuigen in Frankrijk, het Fransche ministerie daarenen weten te brengen, om een stelsel van werkloosheid aan te nemen, waardoor hun in Spanje het veld werd vrijgelaten; aan alle burgerklassen werden de wapenen ontnomen, dezelve werden aan de soldaten der factie gegeven, aan alle drijften werd den vrijen teugel gevierd, en *Ferdinand* verkreeg, onder den bedriegelijken titel van »vrijmagtigen koning,» eene schaduw van magt, onder de opperheerschappij der Jezuiten. Dit was de vrucht van de overwinning der Franschen en het besteden van 300 miljoen franken; het Fransche leger, hetwelk meende eene koning te herstellen, heeft niets dan de regeringloosheid hersteld, en dezelfs bloed vergoten, om de magt in de handen van eene partij te geven, welke Frankrijk verzacht en haat, hoezeer het haar eenigste steun is. De schrijver beantwoordt vervolgens de vraag, welk het einde van alle deze ongeregelheden zal zijn? met de aanmerking, dat het verbreken van eeden, het onderdrakken van den burger en de regeringlooze bedrijven der monnikenpartij, de revolutie van het eiland Leon hebben te weeggebracht; dat dergelijke oorzaken zich sedert 1823 hebben vertieuid en ook dezelfde gevolgen moeten hebben, zoo dat er eene nieuwe revolutie in Spanje op handen is. De middelklasse, de magtigste en de verlichtste in Spanje, verlangt eene vertegenwoordigende regering, eene constitutie, burgerregten; deze wensch heerscht ook, met eenige uitzonderingen, bij den hoogen adel; hij moet vervuld worden, de drang der omstandigheden vordert zulks, en al moet Spanje die instellingen ook door nieuwe schokken verkrijgen, men zal ze toch deelachtig worden. Wanneer ook geen andere oorzaken deze onvermijdelijke ontbinding van den knoop te weeg brengen, dan zal zulks het geldgebrek doen. Een ander ministerie in Frankrijk zou misschien nieuwe ongevallen kunnen voorkomen, door Spanje te overreden, om naar verstandigen raad te luisteren. Als dusdanige raadgevingen, noemt de schrijver de drie volgende: Men belaste de goederen der geestelijkheid, welke meer dan een derde van de oppervlakte des rijk beslaan, en men zal het jaarlijksch te kort kunnen dekken; — men late de geestelijkheid daarvan een vijfde gedeelte behouden, hetwelk meer dan toereikende is, om haar een eerlijk bestaan te verschaffen, en verkoopte het overige, om de staatschulden te betalen en eene spaar-kas daar te stellen. Koning *Ferdinand*, eindelijk, roepe in zijnen raad weldenkende en verlichte mannen, en vervulle de beloften van zijne proclamatie van 15 Mei 1814. Dan kan Spanje eindelijk eens tot rust en welvaart komen.

LONDEN, den 9. October.

De ijzeren weg van Darlington op Sockton (Graafschap Durham), is met groote plegtigheid geopend. Eene groote menigte wagens, waarvan deze met steenkolen, gene met meel en andere met werklieden en nieuwgierigen bevracht waren, kwamen aan den voet van de hellende vlakte, welke het eerste gedeelte van den weg uitmaakt. Te dezer plaats werden de paarden afgespannen. Boven aan deze hellende vlakte, welke een half uur lang is, plaatste men twee onbeweeglijke stoomwerktuigen, waarvan elk de kracht van dertig paarden had, om de wagens op te trekken. Twaalf wagens, ieder beladen met twee tonnen (vier duizend pond) steenkolen, en een dertiende, inhoudende eene aanmerkelijke menigte zakken meel, en alle dertien daarenboven beladen met zoo veel menschen, als op dezelve plaats konden vinden, bereikten in acht minuten den kruin des wegs. Daar gekomen, werden zij achter elkander aan een beweegbaar stoomwerktuig vastgehecht, ten einde, zoo doende, naar beneden gelaten te worden. Andere rijtuigen, die op dezelfde wijze naar boven gevoerd waren, werden achter aan laatstge-

zelve gebonden, en in het midden der rei, werd het rijtuig van het graafschap en der deelhebbers in deze onderneming geplaatst. Dit rijtuig, de *Onderneming* genaamd, zal voortaan dienen tot vervoer van de reizigers, en is zoodanig ingerigt, dat de reizigers op de banken zitten, met het gezicht naar elkanderen gekeerd. Hetzelve kan 28 personen bevatten.

De rijtuigen, welke het beweegbaar stoomwiel moet trekken, waren vier en dertig in getal, op een derzelve was een kops muzikant; alle waren opgepropt met menschen en versterkt met vlaggen, bevattende onderscheidene zinspreuken, bijzonder die der maatschappij *Periculum privatum, utilitas publica*. Op een gegeven teken werden de rijtuigen in beweging gebracht, onder het gezicht der menigte, die bijeen gekomen was, om van dit zoo nieuw als wonderbaar schouwspel ooggetuige te wezen. Ruiters, gezeten op uitmuntende paarden, die over heuvels en sloten lange beide zijden van den weg sprongen, kanten de rijtuigen niet aanhoudend; de vracht der wagens, door het beweegbaar stoomwiel voortgesleept, beliep nagenoeg 80 tonnen (50 duizend pond), en men zegt, dat er ten minsten 700 lieden op de rijtuigen waren, toen zij te Stockton aankwamen. Op de grootste heuveling werden vijftien of zestien mijlen in één uur afgelegd. Het feest werd met een groot gastmaal besloten.

LEBBE AAN VERDIENSTEN

De Graaf de Celles

IS VERHEVEN TOT
RIDDER
VAN DEN
NEDERLANDSCHEN LEEUW !!

Amsterdam, den 15. October.

Den 14. Oct. o El 8 Palm o Duim; gewassen o D. gevallen 10 D
Den 15. dito. o El 7 Palm 5 Duim; gewassen o D. gevallen 5 D

De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN GELDERLAND, maakt door dezen bekend, dat hare gewone Vergadering zal aanvangen op Dingsdag, den 15. November 1825. Zij, die verlangen Getaxamineerd te worden, worden verzocht vóór den 6. November zich daartoe aan te melden, en de noodige bewijsstukken in te zenden.

Amsterdam, den 3. October 1825.

De Commissie voornoemd,
Namens dezelve,
O. DE BUUK,
Secretaris.

HOOFDBESTUURDERS EN COMMISSARISSEN der onderlinge Maatschappij, onder de zinspreuk *Tot Heil der Vrouwen*, brengen ter kennis van de Belanghebbers, dat de vier Artikelen, vervat in de Circulaire-aanschrijving van den 3. September dezes jaars, No. 364, de toestemming van genoegzaam al de Leden hebben mogen verwerven, en dat alzoo, in het vervolg, voor hetzelfde voorwerp, niet door twee onderscheidene deelnemers een aandeel afzonderlijk zal kunnen worden genomen; maar dat, wanneer twee aandelen genomen worden, zulks niet anders, dan door *denzelfden* Deelnemer, en ook *gelijktijdig* zal moeten geschieden; dat, wanneer dezelfde Deelnemer vóór hetzelfde voorwerp twee aandelen neemt, dezelve zich bij onderscheidene klassen (de deelneming voor twee aandelen is de vijfde klasse, alleen uitgenomd) zal moeten behelpen, en alzoo geen twee aandelen in de eerste klasse, maar wel een aandeel in de eerste en een aandeel in de tweede klasse kunnen nemen, en dat door de *aanstaande* Deelnemers, voortaan, te rekenen van en met den eersten November 1826, de, bij het Reglement voorgeschrevene, Inleg- en Contributie-Gelden, zullen behooren te worden verhoogd met een vijfde en van en met den eersten Januarij 1826 met een vierde, terwijl al verder dengenen, dewelke verlangen deel te nemen, wordt kennis gemaakt, dat zij zich, te dien einde, zullen kunnen veroorlooven de onderscheidene Heeren, Correspondenten, wier namen zijn aangebondigd geworden in de *Nederlandsche Staats-Courant* van den 22. en 26. Januarij en van den 12. en 14. Maart 1825, No. 19, 21, 61 en 62, en in de *Hambursche* van den 3. Februarij en 12. Maart 1826, No. 15 en 32, en ook de Provincie *Gelderland*, bij de Heeren C. A. THIEME, Kostschouder, te *Ziel*; A. A. B. B. B. te *Lochem*; J. O. W. K. B. te *Hattum*; M. C. L. V. te *Harderwijk*; O. J. V. te *Wageningen*; J. F. S. te *Soest*.

Notaris, te *Wierik*; P. J. E. te *Zwello*; H. C. B. te *Wardenburg*; J. VAN DER LINDEN, Predikant, te *Soest*; L. A. A. te *Groenlo*; D. VAN DER VLIST, Militie-Commissaris, te *Arnhem*; R. O. A. te *Aalten*, en P. H. H. te *Dostinchem*.

Leeuwarden, den 11. October 1825.

J. EEKMA, President,
J. J. HUYSER,
Secretaris-Boekhouder.

§ § De Natarissen Mr. G. VAN ECK en Mr. J. BUSGERS zijn voornemens, om, op Woensdag den 19. October 1825, des voormiddags ten tien ure, aan het huis van den Heer DIBBETS, op de Grootte Markt, te Arnhem, publiek te Verkoopen: Eene partij MEUBILIAIRE GOEDEREN, waaronder fraaije SPIEGELS, Maghonijhouten SECRETAIRE, dito CANAPE, dito groote ronde TAFEL met inleg-bladen, dito SPEELTAFELTJES, MANGEL, TAFELS, STOELLEN, KAGHELSCHILDERIEN, Schotische en andere TAPYTES, widders eene groote partij Blauwe STEEN, geschikt voor Potten, Dorpels en Noten, eene zware Yzeren BALANCE, met Schalen en Gewigt, eene partij YZERWERK, eene WELTELRAP, een LADDER van twee en twintig Sporten, en meer andere Goederen.

Alles te zien daags voor den Verkoopdag, van voormiddags ten tien tot dea namiddogs ten vier ure.

§ § Uit de HAND te KOOP: Een voor vijf jaren nieuw Opgebouwd en net Betimmerd HUIS, bestaande de in vier BENEDEN- en BOVENKAMERS, KEUKEN, KELDERS, ZOLDERS, verdere Gemakken, met eenen vrij grooten TUIN achter hetzelfde beplant met exquisite VRUCHTBOOMEN; staande en gelegen in het Dorp Renkum, aan den Straatweg, tusschen Wageningen en Arnhem, en van achteren uitzigt hebbende op de Rivier de Rijn in de Overbetuwe. — Nadere informatie zij te bekomen ten Kantore van Mr. H. B. VAN DAALLEN, Notaris, Wageningen.

§ § Alle degengn, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen L. A. MERTSCHOKKENKAMP, op den 26. Mei dezes jaars, te Welsum in Overijssel, overleden, worden verzocht daarvan Aangave of Betaling te doen, voor den 1. Januarij aanstaande, ten Kantore van Mr. Z. J. SLICHTENBREK, Prokureur, te Deventer.

§ § Op Dingsdag den 25. October 1825, des morgens ten negen ure, zullen, in het bijwezen van den Heer Vrederegter, in het Heeren-Logement, te Doersborgh, publiek worden geveild, om 14 dagen daarna, en dus op Dingsdag den 8. November 1825, sijnal te worden verkoopt de volgende, in het Kanton Doersborgh gelegen, Goederen:

1. Het GOED, het HUIS te LATHUM genaamd, gelegen onder Lathum, aan en in de nabijheid van den Yssel, tegen over Biljoen, bestaande in een goed logeerd HEEREN- en BOUMANS HUIS, een fraai uitzigt hebbende van voren op de Veluwe- en van achteren op de Kleefsehe Bergen, voorts SCHUUR en andere Gebouwen, HOF, BOOMGAARD en ongeveer 50 Bunders extra zware KLEI, BOUW- en WEIDELANDEN, WILLIGENPAS en RYSWAARD.
2. Eene BOUWPLAATS, de VEERTIEN MORGEN genaamd, onder Lathum, bestaande in een BOERENHUIS, HOF, BOOMGAARD, BOUW- en WEIDELANDEN en UITEWAARDEN, te zamen groot 28 Bunders.
3. De LATUMSCHE STEENOVENS, mede in Lathum, onder Giesbeek aan den Yssel, tegen over Rhederoort, een kapitaal dubbeld HEERENHUIS daarbij, voor weinige jaren geheel nieuw gebouwd; nog een HUIS vóór den Steenbaas, onderscheidene KNECHTSWONINGEN, groote SCHUUR en verdere Getimmerten, benevens ongeveer dertien Bunders KLEILANDEN, waarin overvloedige Specie tot de Steenbakkerij, welke met goed succes wordt gedreven.
4. Nog een aantal Percelen BOUW- en WEIDELANDEN daarbij, en verder in Lathum en Angerlo gelegen, zoo mede eenige kleine HOFSTEDEN aldaar, en
5. Een HUIS en ERVE, te Doersborgh, op de Buitenwal, tusschen de Veer- en Ooipoorten, aan den Nieuwen Ouden-Yssel, met een MAGAZYN en LEGPLAATS daarbij, zeer geschikt tot opslag van Steenen en andere goederen.

Alles breeder bij Biljetten. Zijnde informatie te bekomen bij den Heer THEODORUS BRANDTS, op de gemeinde Steensfabrieken, en ten Kantore van den Notaris Mr. W. C. KEIJEN, te Doersborgh, alwaar ook de Condities der Verkoopung zijn te vernemen.

§ § De Ondergeteekende verwittigt zijne geeerde Begnaders, dat thans, direct uit het Schip, bij hem te bekomen is; Paik kwaliteit GRUIS en KOLEN, van de Roehr, tegen eenen Civielen Prijs.

Arnhem, den 14. October 1825.

A. CREMER,
Roggestraat, Lett. E, No. 90.

§ § Op een LANDGOED, nabij eene Geldersche Stad gelegen, wordt een GETROUWD PEESSOON gevraagd, die het Snoeijen, Pooten en Aankweeken van alle soorten van Houtgewassen kundig is, en Jagt en Visscherij mede verstaat.

Adres ter nadere informatie, in Persoon of met gefrankeerde Brieven, bij C. A. THIEME, te Arnhem, onder Lett. S.

§ § Men verlangt, om dadelijk te aanvaarden, of anders zoo spoedig mogelijk, een a twee mijne PAKZOLDERS, of hever een PAKHUIS, binnen Arnhem. — Adres, onder Lett. P, bij den Drucker dezer.